

VILTFÖRVALTNINGSDELEGATIONEN (VFD) I SÖDERMANLANDS LÄN

Närvarande

Ledamöter Liselott Hagberg, Landshövding, Ordförande
Leif Carlsson, Naturvårdsintresset
Maria Dahlin, Skogsnäringen
Tomas Fors, Friluftintresset
Martina Hallström, Landstinget
Margareta Malmquist, Ägare och brukare av jordsbruksmark
Lena Montgomery, Lokalt näringsliv och turism
Jan Olevall, Polismyndigheten
Leif Petterson, Yrkesfiske
Tomas Stääv, Landstinget (§§ 12-19)
Gustaf Wachtmeister, Landstinget
Elisabet Åfors, Jakt och viltvård

Ersättare Niclas Amløh, Landstinget
Anders Larsson, Skogsnäring
Magnus Nilsson, Lokalt näringsliv och turism
Carl, Wachtmeister, Ägare och brukare av jordsbruksmark

Övriga Ulrika Lundberg, föredragande, Länsstyrelsen
Sebastian Olofsson, föredragande/sekreterare, Länsstyrelsen
Göran Silfverling, föredragande, Skogsstyrelsen
Helena Söderlund, föredragande, Länsstyrelsen
Johan Varenius, föredragande, Länsstyrelsen

§ 1 Mötets öppnande

Ordförande, Liselott Hagberg, förklarar mötet öppnat och meddelar att ersättaren för jakt och viltvårdsintresset i Viltförvaltningsdelegationen, Bo Swärd, har avlidit. Kondoleanser har skickats till de anhöriga. Jakt- och viltvårdsintresset måste nu utse en ny ersättare.

§ 2 Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkänns.

§ 3 Val av justerare

Viltförvaltningsdelegationen (VFD) utser Martina Hallström. Detta enligt beslut från tidigare möte om att utse justerare fallande utifrån listan av representanter i VFD.

§ 4. Föregående protokoll

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

§ 5 Anmälan om övrig fråga

Anders Larsson, Tomas Fors samt Liselott Hagberg anmäler övrig fråga.

§ 6 Information: ÄBIN

Göran Silfverling, Skogsstyrelsen informerar om hur älgbetesinventeringen (ÄBIN) fungerar och resultat från denna. Äbin finansieras idag med att en avgift på 13 öre per avverkad kubikmeter skog från de flesta sågverk och industrier. Halva Sverige inventeras årligen. I år inventerades fyra älgförvaltningsområden i Södermanland. Skogsstyrelsen är ansvarig för metodiken och sammanställningen av inventeringsresultatet. De flesta inventeringar utförs av externa aktörer, men skogsstyrelsen genomför själva inventeringen ibland.

Årets inventering i Södermanland visade på 11 % färskas älgbetesskador på produktionsstammar och 55 % med skador totalt sett. Inventeringsresultaten är sedan tidigare utskickade till VFD från länsstyrelsen. Södermanland har en låg andel RASE (rönn, asp, sälj och ek). Göran berättade också att det var en högre andel skador på planterade träd än självföryngrade.

Frågan om att det behövs mera kunskap om tiaminbrist hos älg ställdes, då det påstås att älgarna har ett högre födointag vid tiaminbrist vilket kan leda till högre andel betesskador. Länsstyrelsen undersöker detta.

Skogsstyrelsen genom Göran Silfverling framförde också att de gärna deltar i samrådsmöten om älgförvaltningsområdesplaner.

§ 7 Information: Remissvar Naturvårdsverkets älgutredning

Johan Varenius, Länsstyrelsen redovisade Naturvårdsverkets älgutredning och Länsstyrelsen i Södermanlands remissvar på denna. Naturvårdsverket kom fram till att förvaltningen går i rätt riktning. Förbättringsområden i

dagsläget är bl.a. att förvaltningen bör bli enklare och mer kostnadseffektiv samt utbildningsinsatserna behöver öka.

Länsstyrelsen i Södermanland framförde i sitt remissvar:

- ett behov av samförvaltning med andra förekommande klövviltsarter,
- en nationell fällavgift bör införas och en gemensam älgvårdsfond inrättas där medlen kan fördelas mellan länen,
- krav att genomföra numerära inventeringar i skötselområden bör införas,
- tydliggöras vilket ansvar som ligger hos olika aktörer gällande skötselplaner,
- arbeta utifrån en IT-portal för älg för att förenkla inrapporteringen för jägarna,
- andra verktyg än avregistrering av älgskötselområden som inte följer gällande regler än att göra om dem till licensområden,
- införa avskjutningsregler för licensområden.

Från VFD kom synpunkten att det är bra att byta namn från Älgförvaltningsområden till Viltförvaltningsområden.

§ 8 **Information: Naturvårdsverkets utredning av kronhjortsförvaltningen**

Johan Varenius berättade om Naturvårdsverkets utredning av kronhjortsförvaltningen. Naturvårdsverket kom fram till att det är bra att så långt det är möjligt samförvalta älg och kronhjort inom samma områden. Detta hade Länsstyrelsen i Södermanland framfört till utredningen redan under arbetet med utredningen.

Vidare visade utredningen att kronhjortsförvaltningen i nuläget saknar egentlig styrning samt att det saknas grundläggande bakgrundsdata, t.ex. över skadebild och populationsstorlek. Det saknas också kunskap om bra inventeringsmetoder. Enligt utredningen krävs en nationell förvaltningsplan för älg- och kronhjort, utbildning om arten och dess förvaltning samt utveckling av IT-system och en finansiering för de nya uppgifterna. Utredningen ska komma ut på remiss till länsstyrelserna.

§ 9 **Information: Dovhjortsförvaltning**

Johan Varenius informerade om att dovhjortsstammen i stort ökar i länet, men det skiljer mycket mellan olika platser. Länsstyrelsen kallat till ett möte med LRF, Svenska Jägareförbundet och Föreningen Sörmländska Jordägare för att diskutera förvaltning av dovhjort, både kvalitativt och kvantitativt.

En fråga lyftes i samband med presentationen om varför skogliga representanter inte är inbjudna till mötet. Länsstyrelsen tar med sig frågan.

§ 10 Information: Bidrag älginventeringar

Helena Söderlund, Länsstyrelsen föredrog älgvårdsfonden. Länsstyrelsen framför vikten av att uppmuntra skötselområdena till att inventera älgstammen. Länsstyrelsen har därför inför ett sökbart inventeringsbidrag samt bidrag till skjutbanor.

Till detta föredrag kom synpunkten att ÄBIN redan finansieras på annat sätt och därför inte bör ges bidrag. Länsstyrelsen tar med sig den synpunkten.

Ett önskemål om en föredragning av arbetsgången i älgförvaltning framfördes. Länsstyrelsen beskriver processen vid nästa möte.

§ 11 Information: vilthägn

Helena Söderlund berättade att Länsstyrelsen sedan 2010 har prioriterat arbetet med att genomföra kontroller av vilthägn. Länsstyrelsen har besökt samtliga hägn och mätt in hägnens areal med GPS. Besiktningar har resulterat i kontrollrapporter och i en del fall med krav på åtgärder som sedan har följts upp.

Helena Söderlund berättar att när ett vilthägn skall avvecklas skjuts samtliga djur i hägnet. Länsstyrelsen utför därefter en kontroll av att hägnet är tomt.

Hjortar i hägn TBC-testas inte längre då den hägnade svenska hjortstammen anses friskförklarad.

§ 12 Information: Ny vilt-, rovdjur- och fiskefunktion. Artskydd.

Ulrika Lundberg, Länsstyrelsen informerar om den nya funktionen som ska ha hand om frågor gällande vilt, (inklusive rovdjur), fiske samt visst artskydd. Rovdjurs- och artskyddsfrågan har flyttats över från Natur- och miljöenheten. Nyttillträdd funktionschef är Johan Varenius som fortsatt även kommer att arbeta med handläggning. I samband med utökningen av funktionens arbetsuppgifter anställdes Sebastian Olofsson.

§ 13 Information: Rovdjursläget i länet

Sebastian Olofsson, Länsstyrelsen berättade om det aktuella rovdjursläget i länet. Om det blir gynnsamma inventeringsförhållanden (snö) kommer Länsstyrelsen genomföra inventering efter lo och varg under vintern. Länsstyrelsen har ansökt om att få använda viltkameror vid inventering och kvalitetssäkring av stora rovdjur.

Indikationer på föryngring av lodjur i Södermanland har inkommit, men inget som kunnat kvalitetssäkras av Länsstyrelsen. Sebastian informerade om vargarna i Sjundareviret.

Det diskuterades om varg kan individbestämmas utifrån deras saliv samt om några angrepp på tamdjur i Sjundareviret har utförts av hundar. Under mötet bekräftades

att det inte går att individbestämma utifrån vargens saliv utan endast endast konstatera art. Ett par angrepp i Sjundareviret har haft otypiskt tillvägagångssätt men bedöms av Stockholms Länsstyrelse att vara varg.

§ 14 Information: Redovisning av socioekonomiska effekter av varg

Sebastian Olofsson redovisade Naturvårdsverkets utredning av socioekonomiska effekter av varg. Utredningen kom fram till att de haft för kort tid på sig för att genomföra en djupare undersökning av de socioekonomiska effekterna, då utredningen om gynnsam bevarandestatus för varg inväntades.

Utredningen kom fram till att rovdjur påverkar människors vardag. Brist på forskning gör det svårt att dra slutsatser om hur stor påverkan är på välmående, hälsa och livskvalitet. Berörda verksamheter har kunnat fortgå och utvecklas, så påverkan på samhällsnivå har inte allvarligt försvåras, även om det på lokal nivå kan ha stora effekter.

Tamdjursägare som blir direkt drabbade av skador på tamdjur, påverkas även indirekt på ett flertal sätt. Tamdjursägare i områden med förekomst av rovdjur, men som inte drabbas av direkta angrepp får också ökade kostnader, dock inte lika stora.

Meningsfull jakt har kunnat fortgå men påverkas genom minskad tillgång på vilt, skador på hundar, försämrade jaktkvalitet och minskade intäkter ifrån jaktupplåtelse.

Rovdjursturismen är liten och begränsas inte av populationsstorleken hos de stora rovdjuret idag, men vissa förvaltningsåtgärder kan påverka enskilda företags verksamhet.

§ 15 Information: Rovdjursseminarium den 16-17 december 2015

Sebastian Olofsson berättade om rovdjursseminariet som Länsstyrelsen i Södermanland anordnar den 16-17 december på Kolmården. Syftet med seminariet är att öka informationen om stora rovdjur förekomst i södra Sverige. Länsstyrelsen har bjudit in representanter från myndigheter och organisationer.

§ 16 Beslut om godkännande: Förvaltningsplan för stora rovdjur

Sebastian Olofsson sammanfattade förslag till ny förvaltningsplan för stora rovdjur som Länsstyrelsen och VFD:s arbetsutskott har utarbetat. Efter föredragningen lyftes två ändringar upp, dels att kontrollera uppgiften om antalet tamdjursangrepp/angripna får i Södermanland historiskt (punkt 2.7.2, första stycket) samt att i meningen om tätheten av kronhjort i Södermanland lägga till att tätheter om 20-25 kronhjortar/1000 ha endast gäller i en del områden.

VFD beslutade att godkänna planen med ovannämnda ändringar.

Genom ordinarie ledamot för ägande och brukande av jordbruksmark lämnade Fåravelsföreningen synpunkter på planen enligt bilaga 1 till detta protokoll. VFD beslutade att dessa synpunkter inte skulle föranleda till några ändringar i planen.

§ 17 Övriga frågor

- Anders Larsson och Maria Dahlin framförde att skogsbruket anser att de ofta förbises av Länsstyrelsen i viltförvaltningsfrågor. De vill gärna vara med i alla sammanhang, t.ex. arbetsutskott.
- Tomas Fors framförde att Södermanlands orienteringsförbund har svårt att hitta marker att bedriva orienteringar på. Han ställde frågan om en intresseförfrågan om mark som kunde upplåtas till orientering kunde skickas ut via medlemmarna i VFD. VFD såg inga problem med detta.
- Liselott Hagberg frågade om datum kunde fastställas till de två nästkommande sammanträdena. VFD beslutade att göra det.

§ 18 Nästa möte

VFD beslutade att två möten ska hållas under 2016, onsdag den 8 juni samt onsdag den 7 december.

§ 19 Mötet avslutas

Ordförande Liselott Hagberg avslutade mötet med att önska deltagarna fina helger och en god början på 2016.

Sekreterare

Sebastian Olofsson

Protokollet justeras

Liselott Hagberg

Martina Hallström

Bilaga 1

Följande synpunkter kom in från Fåravelsföreningen:

5.4.2.

Skyddsjakt I de flesta fall beviljas skyddsjakt först efter att Rimliga förebyggande åtgärder har vidtagits men inte fungerat tillfredställande. Södra Rovdjursförvaltningsområdet har framarbetat ett förslag till vägledning för vilka kriterier som bör gälla för skyddsjakt på varg.

5.3.1.

På flera ställen står det om slaktavfall. Det är bra men vi läser det som slaktavfall från tamdjursbesättningar, vi tror att ett större problem är slaktavfall från vilt och jakt vilket jag som tamdjursägare inte rör över, då det är vanligt att våra betesmarker gränsar till andra markägare.

LANSSTYRELSEN I SÖDERMANLANDS LÄN

2016-02-29
Dnr 218.374-2016
Dossnr